

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 1беті

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛАР

Пән: «Дәлелді мейіргер ісінің негіздері»

Пән коды: DMIN 3201

БББ атауы: 6B10104 - «Мейіргер ісі»

Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: 150сағ(5кредит)

Оқытылатын курс пен семестр: 3 курс, 5 семестр

Тәжірбелік (семинарлық) сабақтар: 35

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )	
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 2беті	

Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Дәлелді мейіргер ісінің негіздері» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 18 » 06 2024 ж.

Кафедра менгерушісі

Сейдахметова А.А.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 3беті

№ 1 сабақ

1. Тақырыбы: Дәлелді медицинаға кіріспе және тарихы..

2. Мақсаты: Білім алушыларды дәлелді медицинаның негізгі түсініктерімен және міндеттерімен, ДМ даму тарихымен және әлемдік даму тәжірибесімен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

- * дәлелді медицинаның негізгі терминдері (ДМ);
- * дәлелді медицинаны дамыту;
- * дәлелді медицинаны қолдану саласы •

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Дәлелді медицина дегеніміз не?
2. ДМ даму тарихы
3. ДМ қандай аймақта қолданылады?
4. ДМ негізгі қағидалары қандай?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары сабақ тақырыбын талқылау

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Тест тапсырмаларын орындау

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. ДМ пайда болу тарихы қандай?
2. ДМ дамуының негізгі тәжірибесі қандай?
3. ДМ дамуының әлемдік тәжірибесі қандай?

1. "Дәлелді медицина" пәнінің анықтамасы:

А. Ал қазіргі уақытта әрбір нақты пациент бойынша шешім қабылдау үшін дәлелденген мәліметтерді саналы, нақты және ақылға қонымды пайдалану

Б. Шешім қабылдауда сарапшылардың пікірлерін пайдалана отырып, медициналық көмек көрсету тәсілі

С. Шешім қабылдауда шығындарды азайту қағидатын пайдалана отырып, медициналық көмек көрсету тәсілімен

Д. өз түйсігіне шешім қабылдау арқылы медициналық көмек көрсетуге бару

Е. белгілі ғалымдардың монографияларын шешім қабылдауда қолдану арқылы медициналық көмек көрсету тәсілі

2. ДМ ұғымының қазіргі

анықтамасы: С 2005

А 1992 ж.

В 1960 ж.

Д 1991 ж.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 4беті

Е 2002 ж.

Дәлелдемелердің ең қолайлы нысаны болып табылады:

А.Бақылаудағы клиникалық зерттеулер

В. Сарапшылар ойы

С бақыланбайтын клиникалық зерттеулер

Д жазбаша растаулар

Е.Дәрігер-лаборанттың жазбалары

4 ДМ қатысты әділетсіз сыни ескерту болып табылады:

А.Көптеген КИ-де пациенттердің жеке ерекшеліктерін есепке алу

В. клиникалық пайымдаулардың құнсыздануы

С. терапиялық неегіздемеге жылжыту

Д.Қолданыстағы клиникалық нұсқаулықтарды іздеу

Е медициналық қызметкерлердің біліксіздігі

5 ДМ қажеттілігі туындаған:

А.Медицинаның барлық салаларында және бірінші кезекте клиникалық фармакологияда ғылыми ақпарат көлемінің ұлғаюымен

В дәрігердің тағайындауларын негіздеу қажеттілігімен

С.Дәрілік заттарды фармацевтикалық нарықта жылжыту қажеттілігімен

Д.Медициналық мекемелердің санын арттыру

Е науқастар мен жараланғандар санының көбеюі

6. Дәлелді ақпарат көзі:

А жекелеген зерттеулер материалдары, жүйелі шолулар, қысқаша шолулар, жүйелі ақпарат көздері

В монографиялар, оқулықтар, медициналық мерзімді басылымдардағы мақалалар,

клиникалық кафедралардың әдістемелік әзірлемелері

С съездердің, конгрестердің, медицинаның түрлі бағыттары бойынша ғылыми-практикалық конференциялардың материалдары

Д медициналық журналдардың материалдары, оқулықтар, жүйелік ақпарат көздері

Е.Медициналық мерзімді басылымдарда, монографияларда, оқулықтары

7. Оқиғалар сериясын сипаттау:

А клиникалық практикадан 10 оқиға

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 5беті

В клиникалық практикадан 50 жағдайға дейін

С клиникалық практикадан 100

оқиға

Д.Клиникалық практикадан 200

оқиға

Е. 250 жағдай клиникалы

практикадан

9. Дәлелді медицинаның дұрыс алғы шарттарын көрсетіңіз (ДМ):

А жылына 40 000 астаммақала

В үлкен ақпарат көлемі

С кезеңдік ақпарат

алмасу

Д ескірген

медициналық білім

Е 1000 астам мақалалар

№ 2 сабақ

1. Тақырыбы: Дәлелді медицинаның қажеттілігі мен денсаулық сақтаудағы құнды құрал ретінде

2. Мақсаты: Білім алушыларды дәлелді медицинаның терминологиясы мен құралдарымен, дәлелді медицинадағы зерттеу түрлерімен таныстыру. ДМ қажеттілігін түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

* зерттеу әдістері

(бақылау);

* дәлелдеу

принциптері;

* обсервациялық зерттеулер

түрлері;

* когорттық зерттеу

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. ДМ не үшін қажет?

2. ДМ негізгі аспектісі?

3. ДМ қажеттілігі неліктен пайда болды?

4. ДМ денсаулық сақтаудағы құнды құрал ретінде не айта аласыыз?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін

бағалауға арналған бақылау түрлері: Клиникалық жағдайды талдау (CbD – Casebased Discussion).

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 6беті

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Науқас туралы жарияланбаған мәліметтердің мәні ...
  - a. дәрігерлік құпия
  - b. мейіргер этикасы
  - c. кәсіби кодекс
  - d. дәрігерлік кодекс
  - e. этикалық кодекс
2. Есі анық және игерушілігі бар нақты дәлелденген науқастарда қолданылады, бұл ... .
  - a. дәлелді медицина
  - b. биометрия
  - c. клиникалық эпидемиология
  - d. медициналық статистика
  - e. этика
3. Дәлелді медицинаның пайда болуының бір жолы:
  - a. денсаулық сақтау саласынан қаржының аздығы
  - b. білікті дәрігерлердің келуі
  - c. ғылыми зерттеулердің әдістерін дамыту
  - d. есептік статистиканы дамыту
  - e. біліксіз дәрігердің болуы
4. Дәлел медицинасы ... бір бөлімі.
  - a. медицинаның
  - b. социологияның
  - c. экономиканың
  - d. саясаттың
  - e. экологияның
5. Дәлелді медицинамен ... шұғылдану керек.
  - a. практикада қолданатын және ғылыми тұрғыда интерпретация жүргізетін, клиникалық анализ жасайтын әрбір дәрігер
  - b. емдеу санаториялардағы жүргізетін мейіргер
  - c. анализдерге талдау жүргізетін әрбір лаборант
  - d. диспансерлік тіркеуге алатын дәрігер
  - e. емдеу профилактикасын жүргізетін дәрігер
6. Дәлелді медицинаның маңызды қағидасы:
  - a. ақпаратпен қамтамасыз ету
  - b. медициналық шешімдерді қарастыру
  - c. медициналық көмек көрсету
  - d. бақылауды жүргізу
  - e. қабылдауға шақыру

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 7беті

7. Алғаш рет «Evidence -Based Medicine» (дәлелденгендерге негізделген медицина) терминін ... ұсынған.

- a. Мак Мастер университетінің канадалық ғалымдары
- b. американдық жалпы тәжірибелі дәрігерлер
- c. ағылшын ғалымдары патшалық колледж отбасылық медицина дәрігерлері
- d. ағылшын тіліндегі әдебиетте бір мезгілде көптеген авторлар
- e. ертеде гректер

8. Клиникалық тәжірибе мен емделушінің қажеттіліктері мен бірге ең үздік зерттеу деректерінің интеграциясы» ... жатады.

- a. дәлелді медицинаға
- b. фармакоэкономикаға
- c. фармакоэпидемиологияға
- d. клиникалық фармакологияға
- e. клиникалық эпидемиологияға

9. Дәлелді медицинаны енгізу үшін ақпараттық алғы шарттарды көрсетіңіз:

- a. медициналық журналдар мен жариялану санының өсуі
- b. денсаулық сақтауға бөлінген қажетті заттардың жетіспеушілігі
- c. емделушінің өз денсаулығы туралы ақпаратқа құқығы
- d. медициналық көмекті қызмет түрінде ұсыну
- e. дәрігердің емдеу қызметі басшылық жағынан қысыммен түйіндес

10. Дәлелді медицинаның дұрыс анықтамасы:

- a. ғылыми ақпаратты жинау, сыни талдау, талдап қорыту және тұжыру технологиясы
- b. емдік препарат ерекшелігін дәлелдейтін клиникалық зерттеу нәтижелері жөніндегі ақпарат
- c. тек бір науқасты емдеу түрін таңдау үшін зерттеу әдісі
- d. ғылыми зерттеулердің теоретикалық базасы
- e. ақпаратты сыни талдау

Ситуациялық есептер

1.

Есеп № 1

60 жастағы ер адам инсульт алғаннан кейін, толық оңалту курсынан өтеді. Ол жақындары арқылы «дәстүрлі емдеушілерге» жүгініп, дәрі-дәрмекті тоқтатуды ойлайды.

Тапсырма:

Дәрігер бұл жағдайда қандай дәлелдерге сүйенуі керек?

Науқасты сенімді ақпаратпен қалай дұрыс бағыттауға болады?

Есеп № 2

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 8беті

2. Жас ана 2 жасар баласына вакцинация жасатудан бас тартады. Ол интернеттен «вакцина зиянды» деген мақалаларды оқығанын айтады
Тапсырма:

1. Анасына дәлелді медицина негізінде вакцинацияның маңыздылығын түсіндіріңіз.
2. Оның күмәндерін жою үшін қандай дәлелдер келтіресіз?

№ 3 сабақ.

1. Тақырыбы: Дәлелді медицинаның кезеңдері.

2. Мақсаты: Білім алушыларды ұжымдық ойлау іс-әрекетіне үйрету, өзара пікір алмасу нәтижесінде Білім алушытың белсенділігін арттыру, пікірді қалыптастыру және өзіндік тұжырымдар жасауға үйрету, Білім алушылардың курс материалдарын меңгеруін қамтамасыз ету, Білім алушылардың ғылыми-зерттеу мәселелерін түсіну және шешу үшін дәлелді медицина кезеңдері бойынша білімді пайдалану қабілетін дамыту, Білім алушыларды үздіксіз оқуға дайындау.

3. Оқыту міндеттері:

1. дәлелді медицинаның негізгі терминдері (ДМ);
2. дәлелді медицина деректер базасын пайдалану;
3. дәлелді медицинаның бес кезеңі

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. ДМ кезеңдерін зерттеудің мақсаты қандай?
2. ДМ зерттеулерін кезең-кезеңмен бағалауды қалай дұрыс жүргізу керек?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: шағын топтарда жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Клиникалық жағдайды талдау (CbD – Casebased Discussion).

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. ДМ-да бес негізгі кезең не үшін бар?
2. ДМ кезеңдерін тәжірибеде қолдану қандай?
3. ДМ-де қандай зерттеу түрлерін білесіз?

Тесттер:

2. ДМ-да 1-ші кезең:
  - A. клиникалық сұрақты қалыптастыру
  - B. практикалық нұсқауларды әзірлеу
  - C. таңдалған тақырып бойынша мақала жазу
  - D. таңдалған тақырып бойынша ақпаратты іздеу

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 9беті

Е. ғылыми деректерді практикаға қолдану

3. Дәлелді медицинадағы 3-ші кезең:

А. ғылыми ақпаратты сыни талдау

В. практикалық нұсқауларды әзірлеу

С. таңдалған тақырып бойынша мақала жазу

Д. таңдалған тақырып бойынша ақпаратты іздеу

Е. клиникалық сұрақты қалыптастыру

4. Дәлелді медицинада 4-кезеңді

қамтиды:

А. ғылыми деректерді практикаға қолдану

В. практикалық нұсқауларды әзірлеу

С. таңдалған тақырып бойынша мақала жазу

Д. таңдалған тақырып бойынша

ақпаратты іздеу

Е. клиникалық сұрақты

қалыптастыру

6. Дәлелді медицина-бұл ...

А. нақты науқасты емдеуді таңдау үшін клиникалық зерттеулердің үздік нәтижелерін адал, дәл және мағыналы пайдалану.

В. зертханалық мәліметтерді жалпылау және түсіндіру.

С. дербес медициналық ғылым.

Д. халықтың денсаулығын зерттеу.

Е. кеңестік денсаулық сақтаудың теориялық базасы.

7. Когортты зерттеудің мақсаты

А. белгілі бір клиникалық нәтижелердің пайда болу жиілігінің айырмашылықтарын

анықтау

В. сирек кездесетін аурулардың пайда болу себебін анықтау

С. қолданылатын араласулардың артықшылықтары мен кемшіліктерін салыстыру

Д. популяциядағы қандай да бір аурулардың таралуын бағалау

Е. зерттеуде дәрілік заттардың жанама әсерлерін сипаттау

8. Дәлелді медицина принциптеріне негізделмеген шешімдер қабылдау-бұл...

А. қысқа әңгімеге негізделген шешімдер қабылдау.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 10беті

В. ғылыми тәсілдерге негізделген шешімдер қабылдау. С. ауруға байланысты шешім қабылдау.

D. науқастың статусына байланысты шешім қабылдау.

Е. экономикалық шығындарға негізделген шешімдер қабылдау.

9. Ішкі мәлімділік-бұл...

A. нақтылық.

B. жалпылама.

C. дәлелдеме.

D. танымал ету.

E. нәтижелерді бағалау.

10. Жиынтықтау мынаған

жатқызылады:

A. үлгінің сыртқы сипаттамасы

B. үлгінің ішкі сипаттамасы

C. сапалы

көрсеткіштер

D. популяцияның сыртқы сипаттамасы

E. популяцияның ішкі сипаттамасы

11. Дәлелді медицина бойынша ақпарат іздеу басталады:

A. деректер базасын анықтау

B. баспа

мақалалар

C. көшіру

D. оқу мақала

E. түйіндемені қарау

12. Клиникалық эпидемиология мақсаты

компоненттерінің бірі:

A. клиникалық бақылау әдістерін әзірлеу және қолдану

B. клиникалық бақылауды модификациясы

C. клиникалық бақылауды апробациялау

D. клиникалық бақылауды әзірлеу

E. клиникалық бақылаудың әділдігі

13. Мамандандырылған сайттар:

B. Britishmedicaljournal

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 11беті

- C. медициналық сервер
  - D. Ресей электрондық сайты
  - E. Халықаралық электрондық сайт
14. Ғылыми дәлелдер

көздері:

- A. dare, MEDLINE

сайттары

- B. Мұрағат көздері
- C. статистикалық көрсеткіштер
- D. заң шығару материалдары
- E. экономикалық материалдар

15. Базалық клиникалық сұрақ құрамында:

- A. 2 компонент
- B. 1 компонент
- C. 3 компонент
- D. 4 компонент
- E. 5 компоненттер

16. Клиникалық сынақ дизайны-бұл ...

- A. клиникада ғылыми зерттеу жүргізу тәсілі, яғни оның ұйымдастырылуы немесе архитектурасы.
- B. араласу тобында медициналық араласу жүргізу тәсілі.
- C. араласу тобында немесе салыстыру тобына медициналық араласу жүргізу тәсілі.
- D. салыстыру тобында медициналық араласуларды жүргізу әдісі.
- E. Эксперименталды зерттеу жүргізу тәсілі.

17. Жағдай бақылау – бұл ...

- A. аналитикалық обсервациялық зерттеу.
- B. ғылыми зерттеу.
- C. аналитикалық зерттеу.
- D. сипаттамалық обсервациялық зерттеу.
- E. сипаттамалық зерттеу.

Ситуациялық есептер

Есеп №1

Жалпы практика дәрігеріне 55 жастағы ер адам тізесінің ауырсынуына шағымданып келеді. Ауырсыну жүрген кезде күшейеді. Науқас артрозды емдеуге арналған жаңа «керемет» дәрі туралы естігенін, бірақ оның

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 12беті

тиімділігіне күмәнданатынын айтады. Ол дәрігерден нақты дәлелдерге негізделген кеңес сұрайды.

Сұрақ:

Ем тағайындау туралы шешім қабылдау үшін дәлелді медицинаның қандай кезеңдерін қолдану керек?

№4 сабақ

1. Тақырыбы: Клиникалық эпидемиологияның эралары мен дәлелді медицинада қолданылатын биостатистиканың негізгі көрсеткіштері

2. Мақсаты: Клиникалық эпидемиологияны туралы түсіндіру. Эпидемиологияның дамуындағы эралар туралы талқылау. Клиникалық эпидемиологияның негізгі мақсаттарын түсіндіру.

2. Оқыту міндеттері:

- * клиникалық эпидемиологияның даму тарихы;
- * клиникалық эпидемиология жағдайының негіздері;
- * дәлелді медицина принциптері

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Клиникалық эпидемиология туралы қандай негізгі түсініктерді атай аласыз?
2. Клиникалық эпидемиологияның даму эралары?
3. Клиникалық медицина мен эпидемия арасындағы байланыс қандай?
4. Клиникалық эпидемиологияны зерттеудің мақсаты қандай?
5. Клиникалық эпидемиологияның қандай әлеуметтік аспектілерін білесіз?
6. Клиникалық эпидемиологияның негізгі бағыттары қандай?
7. Клиникалық эпидемиологиядағы клиникалық жағдайларға не жатады?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тест тапсырмаларын орындау

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Клиникалық эпидемиологияның негізгі ережелерін білесіз бе?
2. Клиникалық эпидемиологияның қандай әлеуметтік аспектілері бар?
3. Клиникалық эпидемиологияның негізгі бағыттары қандай?

Тесттер:

1. Клиникалық эпидемиология ... зерттейді .

А. қатаң ғылыми әдістерді пайдалана отырып, ұқсас жағдайларда аурудың клиникалық ағымын зерттеу негізінде әрбір нақты пациент үшін болжауды жүзеге асыруды

O'NTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 13беті

В. емдеу алдын алу мекемелеріндегі пациенттердің ауру тарихын

С. диспансерлік есепте тұрған пациенттердің санын

Д. отбасылық дәрігерлік амбулаториялардағы пациенттердің науқастануын

Е. салауатты өмір салтын

2. Мета талдау түрлері

А. кумулятивті, проспективті

В. объективті, ретроспективті

С. кумулятивті, ретроспективті

Д. кумулятивті, прекумулятивті

Е. проспективті, пиккумулятивті

3. Дәлелді медицинамен ... айналысу керек .

А. клиникалық талдауды пайдаланатын, практикалық және ғылыми интерпретация жүргізетін әрбір дәрігер

В. санаторийдегі медбикелер

С. зерттеуді талдайтын зертханашы

Д. диспансерлік дәрігер

Е. профилактикалық емдеумен айналысатын дәрігер

4. Клиникалық медицина ... мен өзара

байланысты .

А. эпидемиология

В. социология

С. саясат тану

Д. мемлекеттік тілдер

Е. юриспруденция

5. Кездейсоқ қате-бұл:

А. іріктемедегі бақылау нәтижесінің популяциядағы шынайы мәннен ауытқуы

В. зерттеу нәтижелерінің жүйелі ауытқуы

С. адам қосатын біртіндеп өзгерту

Д. уақытылы өзгертілген деректер

Е. іріктеуде бақылау әдісі

6. Ұлыбританияда жалпы тәжірибе дәрігерлері қабылдайды ... дәлелді медицина принциптеріне сәйкес клиникалық шешімдерді.

А. 80

В. 60

С. 50

Д. 90

Е. 40

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 14беті

7. Кокрандық ынтымақтастық ... қағидаттарға негізделген.
- A. 8
B. 9
C. 10
D. 7
E. 6
8. Зерттеу құрылымының нұсқаларына ... зерттеулер жатады .
- A. көлденең, бойлық
B. қисық, түзу
C. тік, көлденең
D. көлденең, екі есе
E. жеке, тік
9. Дәлелді медицинаға аспектілер жатады ... .
- A. Медициналық және этикалық
B. экономикалық және этикалық
C. заңды және экономикалық
D. білім беру және медициналық
10. Үйде, жұмыста, демалыс кезінде әдеттегі қызметке қабілетсіздігі-бұл ...
- A. мүгедектік.
B. аурулар.
C. жайсыздық.
D. қанағаттанбаушылық.
E. сауығу.
11. Клиникалық эпидемиологияның негізгі ережелерінің бірі:
- A. көптеген жағдайларда нақты науқасқа диагноз, болжам және емдеу нәтижелері анықталмаған, сондықтан ықтималдығы арқылы көрсетілуі тиіс
B. нақты науқастың ықтималдығы нашар бағаланады
C. нәтижелері дұрыс емес қорытындыларға әкелетін жүйелі қателерге ұшырамайды
D. кез келген бақылау, оның ішінде клиникалық, кездейсоқ әсерге ұшырамаған
E. қорытынды алу үшін дәрігерлер өз тәжірибесіне сүйенуі керек

№ 5 сабақ

1. Тақырыбы: Клиникалық эпидемиологияда қолданылатын әдістер, зерттеулердің жіктелуі.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 15беті

2. Мақсаты: Клиникалық эпидемиологияда қолданылатын әдістерді үйрету. Клиникалық эпидемиологияда зерттеулердің жіктелуін талқылау. Клиникалық зерттеулердің қолдану мақсаттарын түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

- Білім алушыларды клиникалық эпидемиологияда қолданылатын әдістермен таныстыру
- зерттеулердің жіктелуін талдау
- Клиникалық эпидемиологияда зерттеулер не үшін жүргізілетінін үйрету

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Клиникалық эпидемиологияда қанадай әдістер қолданылады?
- бақылау және сұрастыру әдісіне не жатады?
- ДМ-да клиникалық зерттеулер қалай жіктеледі?
- Эксперименттік клиникалық зерттеулер қандай мақсатта қолданылады?
- Уақытқа байланысты зерттеулер қалай бөлінеді?
- Біріншілік және екіншілік зерттеулерге қандай зерттеулер жатады?
- Дәлелдік дәрежесіне байланысты зерттеулер қалай бөлінеді?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Клиникалық жағдайды талдау (CbD – Casebased Discussion).

7. Әдебиет: соңғы бетін қараңыз

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Зерттеуге қатысатындарды бақылау және тәжірибе тобына кездейсоқ бөлетін зерттеу қалай аталады?

- a) Когорттық зерттеу
- b) Жағдайды бақылау
- c) Бірнеше жағдайды зерттеу
- d) Ретроспективті зерттеу
- e) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу

2. пациентті бір рет тексеретін зерттеу түрі:

- a) Қарама-қарсы
- b) Екі жақты жасырын
- c) Ұзыннан
- d) Көлденең
- e) Когорттық

3. Пациенттердің жағдайын біраз қадағалап, сосын олардың жағдайын қайтадан бағалайтын зерттеу түрі:

- a) Ретроспективті

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-57/19 ( ) 32 беттің 16беті

- b) Мета – анализ
  - c) Көлденең
  - d) Ұзыннан
  - e) Бір кезеңді
4. Не пациент, не дәрігер пациенттің қай топта екенін білмейтін зерттеу түрі:
- a) Екі жақты жасырын
  - b) Бір жақты жасырын
  - c) Үш жақты жасырын
  - d) Ашық
  - e) Мультицентрлік
5. Эксперимент істеу мүмкін емес жақсы зерттеу түрі:
- a) Мета – анализ
  - b) Жүйелі шолу
  - c) Когорттық
  - d) Көлденең
  - e) Бірнеше жағдайды сипаттау
6. «АИТВ ассоциирленген туберкулезбен ауыратын пациенттердің өмір сүру сапасын зерттеу» -деген мақаланың зерттеу дизайнын анықтаңыз:
- a) Когорттық
  - b) Жағдайды бақылау
  - c) Бірнеше жағдайды зерттеу
  - d) Көлденең
  - e) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
7. «Онкологиялық ауруларды комплексті емдеу үшін жануарлардың уын қолдану» - деген мақаланың зерттеу дизайнын анықтаңыз:
- a) Когорттық
  - b) Жағдайды бақылау
  - c) Бірнеше жағдайды зерттеу
  - d) Көлденең
  - e) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
8. «Теміртау қаласы тұрғындарының арасында наркоманияның таралуы» - деген мақалада қандай зерттеу түрі қолданылған?
- a) Көлденең
  - b) Жағдайды бақылау
  - c) Когорттық
  - d) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
  - e) Жүйелі шолу
9. Емдеу әдісі мен профилактиканы анықтайтын оңтайлы дизайн:
- a) Көлденең
  - b) Жағдайды бақылау

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 17беті

- c) Когорттық
- d) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
- e) Жүйелі шолу

10. Кез келген аурудың таралуын белгілі бір уақыт аралығында тексеру төмендегі зерттеу түріне жатады:

- a) Көлденең
- b) Жағдайды бақылау
- c) Когорттық
- d) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
- e) Жүйелі шолу

№ 6 сабақ.

1. Тақырыбы: Жағдай бақылау туралы түсінік, оның артықшылықтары мен кемшіліктері.

2. Мақсаты: Жағдай бақылау туралы білім алушылармен талқылап түсіндіру. Жағдай бақылау зерттеу әдісінің артықшылықтары мен кемшіліктерін үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

- Жағдай бақылау зерттеу туралы түсіндіру
- Жағдай бақылау зерттеуі не үшін керектігін талқылау
- Жағдай бақылау зерттеудің артықшылығы мен кемшілігін түсіндіру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Жағдай бақылау дегеніміз не?
- Жағдай бақылаудың артықшылықтары
- Жағдай бақылаудың кемшіліктері
- Жағдай бақылау және когорттық зерттеулердің ұқсастықтары мен айырмашылықтары.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: Сабақ тақырыбын талқылау, практикалық дағдыларды меңгеру

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тест тапсырмаларын шешу

7. Әдебиет: соңғы бетін қараңыз

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Тәжірибе тобына клиникалық нәтижесі бар пациенттер, ал бақылау тобына популяциядан іріктелгендер алынатын зерттеу түрі:

- a) Мета – анализ
- b) Жүйелі шолу
- c) Когорттық

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 18беті

- d) Жағдайды бақылау
 e) Бірнеше жағдайды сипаттау
2. Когорттық зерттеуден басқа себеп – нәтиже байланысын анықтайтын зерттеу түрі:
- a) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
 b) Ұзыннан ұзақ
 c) Жағдайды бақылау
 d) Бір жағдайды сипаттау
 e) Көлденең
3. Талидомидпен емдегеннен болған қайғылы оқиға төмендегі қай зерттеу түрін қолданудың себебі болды?
- a) Когорттық
 b) Жағдайды бақылау
 c) Көлденең
 d) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
 e) Бірнеше жағдайды сипаттау
4. «Тәжірибеде болған оқиға: туа біткен глаукома мен туа біткен аниридия» деген мақаладағы зерттеу дизайны қандай?
- a) Когорттық
 b) Жағдайды бақылау
 c) Жағдайды сипаттау
 d) Көлденең
 e) Рандомизирленген бақыланатын зерттеу
5. 70 жылдың соңында шешелері диэтилбэстрол алған жас әйелдердің көбінде қынап карциномасы анықталды. Шешелері диэтилбэстрол алған, бірақ дендері сау әйелдерді бақылау үшін қандай зерттеу жүргізу керек?
- a) Бір жақты жасырын рандомизирленген клиникалық зерттеу
 b) Когорттық жағдай бақылау
 c) Екі жақты жасырын рандомизирленген клиникалық зерттеу
 d) Көлденең
 e) Көлденең
6. Жағдайды бақылау зерттеулері:
- A. зерттеу, қандай да бір қауіп факторы мен клиникалық нәтиже арасындағы байланысты анықтау үшін ұйымдастырылған
 B. сынаққа қатыспайтын адамдардың үлесі салыстырылатын зерттеу
 C. қауіп факторына ұшыраған зерттеу
 D. қауіп факторына ұшырамаған зерттеу
 E. білім беру бағдарламаларын әзірлеу зерттеу
7. Жағдай-бақылау зерттеуі:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 19беті

- A. жағдайлар: аурудың болуы немесе нәтижесі
 B. бірнеше зерттеу гипотезаларын қамтиды
 C. зертханалық және аспаптық зерттеулердің нәтижелері
 D. зерттеудің басында нәтиже белгісіз
 E. науқастың өміріне байланысты негізгі көрсеткіштер
8. Жаңа туған нәрестенің дене массасының оның болашақтағы бойының өсу ырғағына әсерін бағалау үшін, туу сәтінде дене массасы 2-2,5 кг болып туған 300 нәрестеге бақылау жүргізілген. Тағамдық статусты бағалау үшін антропометриялық өлшемдер жасалған. Дене массасы қалыпты (2,5 кг-нан аса)соо кезеңде туған балалардың аналогтық санын (300 адам) бақылаған болатын. Зерттеудің қандай дизайны баяндалған?
- A. когорттық зерттеу
 B. жағдайлардың сериясын баяндау
 C. «жағдай-бақылау»зерттеуі
 D. рандомизацияланған бақыланатын зерттеу
 E. рандомизациялық бақылаулы зерттеуге жүйелік шолу
9. Полиомиелит ауруымен ауырған балалардың әрі қарай дамуын анықтау үшін қолданылады:
- A. когорттық
 B. жағдай бақылау
 C. рандомизирленген бақыланатын зерттеу
 D. бақыланбайтын клиникалық сынама
 E. жүйелі шолу
10. Зерттеу мақсатына тәуелді зерттеу әдістемесін таңдау. Сырқаттылықты бағалау ...
- A. когорты зерттеу.
 B. популяцияның экологиялық зерттеуі.
 C. оқиғаны, оқиғалар тобын сипаттау.
 D. обсервациялық зерттеулер.
 E. проспективті бақылайтын зерттеу.

№ 7 сабақ

1. Тақырыбы: Когортты зерттеулер

2. Мақсаты: Когортты зерттеулер туралы түсіндіру. Когортты зерттеулердің қажеттілігін үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

- Когортты зерттеулер туралы мәліметтер беру
- Когортты зерттеулер не үшін жүргізілетінін түсіндіру

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 20беті

- Когортты зерттеулердің артықшылығы мен кемшілігін талдау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Когортты зерттеу дегеніміз не?
- Когортты зерттеулер қалай жүргізіледі?
- Когортты зерттеудің артықшылықтаары
- Когортты зерттеудің кемшіліктері
- бақылау тобы дегеніміз не?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:
 Ауызша сұрау

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау

7. Әдебиет: соңғы бетті
 қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Эксперимент істеу мүмкін емес жақсы зерттеу түрі:

- a) Мета – анализ
- b) Жүйелі шолу
- c) Когорттық
- d) Көлденең
- e) Бірнеше жағдайды сипаттау

2. Төменгі схема қандай зерттеу түріне тән:

Тұрғындар -----қауіп факторы бар дені саулар ----- ауру пайда болды
ауру пайда болмады
қауіп факторы жоқ дені саулар -----ауру пайда болды
ауру пайда болмады

- a) Көлденең
- b) Жағдай бақылау
- c) Когорттық
- d) рандомизирленген клиникалық зерттеу
- e) Мета – анализ

3. Полиомиелит ауруымен ауырған балалардың әрі қарай дамуын анықтау үшін қолданылады:

- a) Жағдай бақылау
- b) рандомизирленген клиникалық зерттеу
- c) Когорттық
- d) Көлденең
- e) Бақыланбайтын клиникалық сынама

4. Дені сау 1300 кісі қатысқан эпидемиологиялық зерттеу жүргізілді. Оның 600-не қан құйылды. 2,5 жыл бақыланғанда 60 кісі сарысулы гепатит анықталды. Қан құйылмаған 700-де 15 кісі ғана сарысулы гепатит анықталды (бақылау ұзақтығы оларда да 2,5 жыл). Қай дизайн туралы айтылған?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 21беті

- a) Көлденең
 b) Когорттық
 c) Жағдай бақылау
 d) рандомизирленген клиникалық зерттеу
 e) Бірнеше жағдайды сипаттау
5. 13 жастағы қыздың шешесі жатыр мойынының қатерлі ісігінің алдын алу үшін папилломовирусқа қарсы вакцинацияның пайдасы жөнінде білгісі келеді. Әлемде бұл вакцинаны 5 жылдай ғана қолданады. Шешесінің бұл сұрағына қандай зерттеу жауап береді?
- a) Когорттық
 b) Жағдай бақылау
 c) Көлденең
 d) рандомизирленген клиникалық зерттеу
 e) Бірнеше жағдайды сипаттау
6. 70 жылдың соңында шешелері диэтилбэстрол алған жас әйелдердің көбінде қынап карциномасы анықталды. Шешелері диэтилбэстрол алған, бірақ дендері сау әйелдерді бақылау үшін қандай зерттеу жүргізу керек?
- a) Бір жақты жасырын рандомизирленген клиникалық зерттеу
 b) Когорттық жағдай бақылау
 c) Екі жақты жасырын рандомизирленген клиникалық зерттеу
 d) Көлденең
 e) Көлденең
7. 5 жастағы бала 20 айдан бастап бронх демікпесі үшін ИГКС (ингаляциялық глюкокортикостероидтар) стероидтерін алады, ата-аналар бұл препарат баланың өсуінің тежелуіне ықпал етуі мүмкін деп санайды. ИГКС терапиясының жанама әсерлерін анықтау үшін зерттеудің оңтайлы дизайнын көрсетіңіз:
- a. рандомизацияланған бақыланатын зерттеу
 b. когортты зерттеу
 c. мета-талдау
 d. көлденең зерттеу
 e. жағдайды бақылау зерттеуі
8. Мақаланың үзіндісі бойынша зерттеу дизайнын анықтаңыз. "Зерттеуге сәйкес, ерте менопаузасы бар әйелдерде (46 жасқа дейін) жүректің коронарлық ауруы мен инсульттің даму қаупі кейінгі менопаузасы бар әйелдерге қарағанда екі есе жоғары. Алынған нәтижелер дәстүрлі қауіп факторларына тәуелді болмады. Ерте менопауза мен жүрек-қан тамырлары қаупі арасындағы байланыс жүрек-қан тамырлары ауруларынан зардап

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-57/19 ( ) 32 беттің 22беті

шекпеген әр түрлі нәсілдегі 2509 әйелде бағаланды. Олардың 693-У (28%) ерте менопауза болды".

- a. когортты зерттеу
- b. рандомизацияланбаған бақыланатын зерттеулер
- c. көлденең зерттеу
- d. істің сипаттамасы, істер сериясы
- e. РБЗ

9. Зерттеу дизайнын анықтаңыз. WISE бақылау зерттеуінің нәтижелері әйелдерде ишемия болған кезде, Бірақ коронарлық артериялардың гемодинамикалық маңызды зақымдануы болмаған жағдайда, алдағы 5 жылда жүректің ишемиялық ауруының ауыр асқынуларының даму қаупі миокард ишемиясының белгілері жоқ әйелдерге қарағанда үш есе жоғары екенін көрсетті істің сипаттамасы, жағдайлар сериясы:

- a. когортты зерттеу
- b. жағдай бақылау» зерттеуі
- c. көлденең зерттеу
- d. РБЗ
- e. істер сериясының сипаттамасы

10. Зерттеудің мақсаты бедеулігі бар науқастардағы тарихтың ерекшеліктерін және жатыр қосымшаларына әр түрлі хирургиялық араласуларды зерттеу болды. Бедеулігі бар 133 пациенттің алғашқы медициналық құжаттамасына ретроспективті талдау жүргізілді. Олар екі топқа бөлінді: 1 — топ (N = 53) — аналық безге операция жасау және 2 (N = 80) - құбырларда. Жүргізілген зерттеудің дизайнын анықтаңыз:

- a. жағдайды бақылау зерттеуі
- b. когортты зерттеу
- c. бірнеше жағдайлардың сипаттамасы
- d. рандомизацияланбаған бақыланатын зерттеу
- e. рандомизацияланған бақыланатын сынақ

№ 8 сабақ

1. Тақырыбы: Рандомизирленген клиникалық зерттеулер түрлері, артықшылығы мен кемшіліктері.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 23беті

2. Мақсаты: Рандомизирленген клиникалық зерттеулер түрлерімен таныстыру. Рандомизирленген клиникалық зерттеулер не үшін керектігін лалдау

3. Оқыту міндеттері:

- Рандомизирленген клиникалық зерттеулер дегеніміз туралы ақпарат беріп түсіндіру
- Рандомизирленген клиникалық зерттеулер түрлерін толық талқылау
- Рандомизирленген клиникалық зерттеулердің артықшылығы мен кемшілігін үйрету.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Рандомизация дегеніміз не?
- Рандомизирленген клиникалық зерттеулер түрлері қандай?
- «Алтын стандарт» деп қандай зерттеудің түрін айтады?
- Рандомизирленген бақылауды зерттеудің артықшылықтары
- Рандомизирленген бақылауды зерттеудің кемшіліктері
- Қандай бақылау түрлері жүргізіледі?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:

Сабақ тақырыбын талқылау, практикалық дағдыларды меңгеру

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: ситуациялық тапсырманы талқылау

7. Әдебиет: соңғы бетті

қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Медициналық зерттеуде- "Алтын стандарт" ... кезінде қолданылады.

- a) рандомизирленген бақылау сынақтары
- b) жеке зерттеулер
- c) қиылыс зерттеулер
- d) қос салыстырулар
- e) топтық зерттеу

2. Жеткіншек жастағы балалар арасындағы психоневрологиялық ауруының жиілігін анықтау үшін ... жатады.

- a) рандомизацияланған бақылаушы зерттеу
- b) көлденең зерттеу
- c) когорттық зерттеу
- d) «жағдай-бақылау» типін зерттеу
- e) мета-талдау

3. "Алтын стандарт" ұғымына ... кіреді.

- a) рандомизирленген бақылау зерттеуі
- b) жай рандомизирленбеген зерттеулер
- c) үшеулік соқыр зерттеулер
- d) қос-соқырлы рандомизирленбеген зерттеулер

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 24беті

- e) ретроспективті зерттеулер
4. Рандомизирленген зерттеуде науқасты бақылау, плацебо алатын, керек емді алмауды бұл- ... .
- науқасты ақпараттандырып келісімге келу (келісімге келген кезінде плацебоны қолдану)
  - тексеру кезінде емдеуші дәрігер науқастан ауыз екі келісімін алады
  - плацебоны қолданған кезінде ағзаға зиянды әсер етпейді, сол себептен оның қолданысы емделушінің келісімін сұрамайды
  - госпитализациялау үшін келісімге қол қояды
  - зерттемеде және клиникалық тиімді әдістерін қолданысы
5. Зерттеу кезінде, емделушілерді кездейсоқ топтарға топтастыру ... деп аталады.
- рандомизирленген
  - рандомизирленбеген
  - плацебо бақылаушы
  - жай соқырлық
  - қос соқырлық
6. Топтық бақылауда кездейсоқ зерттеулер және сыртқы зерттеуден түскен әсері:
- рандомизирленген бақылауда клиникалық сынақ жүргізу
  - нерандомизирленген зерттеулер
  - обсерваториялық зерттеулер
  - ретроспективті зерттеулер
  - қос-соқырлық рандомизирленген зерттеулер
7. Есі анық және игерушілігі бар нақты дәлелденген науқастарда қолданылады, бұл бір ұғымның түсінігі:
- дәлелді медицина
  - биометрия
  - клиникалық эпидемиология
  - медициналық статистика
  - этика
8. Емделушілерді сұрыптауда әдістер мен зерттеулерді ажыратады:
- рандомизирленген және рандомизирленбеген
  - болжамды және болжамсыз
  - көлденең және күрделі
  - біріншілік және екіншілік
  - ашық немесе жабық
9. Кездейсоқ қадағалаудағы бақылау ... деп аталады.
- рандомизация
  - медиана

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 25беті

- c) мода
- d) мүмкіндік
- e) рандомизирленген

№ 9 сабақ

1. Тақырыбы: Кокран бірлестігі. ДМ сүзгісін қолдана отырып интернетте ақпарат іздестіру

2. Мақсаты: Білім алушыларды ғаламтордағы және электронды деректер базасындағы жұмыспен таныстыру. Кокран бірлестігі туралы ақпаратты талдау.

3. Оқыту міндеттері:

- Кокран бірлестігінің жұмыстарымен таныстыру.
- деректер базасы түсінігі
- деректер базасында жұмыс істеуді ережесі
- медициналық деректер базасы

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Кокран бірлестігі дегеніміз не?
- Кокран кітапханасы қай жылы ашылған?
- Кокран бірлестігі қандай ұжым?
- ДМ сүзгісін қолданып ақпаратты қалай іздеуге болады?
- Мәліметті іздеудің қандай түрлерін білесің?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:

Сабақ тақырыбын талқылау, практикалық дағдыларды меңгеру

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

ситуациялық тапсырманы талқылау

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Медициналық электрондық деректер қорының қандай ерекшеліктерін білесіз?
2. Медицинада деректер қоры қандай мақсатта қолданылады?
3. Деректермен жұмыс істеу үшін қандай арнайы бағдарламалар әзірленеді?
4. PubMed іздеу жүйесінің қосымша параметрлері қандай?
5. PubMed өндіруге не мүмкіндік береді?

Тест сұрақтары:

1. Бірінші буынның әмбебап деректер базасы:

A Yahoo

B Google

C BMJ

D Cochranelib.

E Pubmed

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 26беті

2. Екінші буын іздеу машинасы:
- A Direct Hit
  - B Yandex
  - C SM.ru
3. Іздеу машинасы орыс тілінде:
- A Rambler
  - B Inference
  - C Oingo
  - D Lycos
  - E HotBot
4. Мета-іздеуді пайдалану, егер:
- A басқа іздеу машиналары ештеңе таба алмайды
  - B тақырып нақты тұжырымдалған
  - C іздеу нұсқамасы күрделі
  - D релеванттық нәтижелердің үлкен санын алу қажет
  - E осы тақырып бойынша ешқандай зерттеулер жоқ
5. MEDLINE-бұл:
- B Кітапхана
  - C Журнал
  - D мета-талдаудың электрондық нұсқасы
  - E ұсынымдар жинағы
6. Тақырыптық каталогтарға:
- A. Yahoo Health
  - Medline
  - B Pubmed
  - C ресейлік медициналық сервер
  - D Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының сайты
7. Ғылыми-дәлелді әдебиетті қамтитын электрондық кітапханаларға:
- A Pubmed
  - B ҚазҰМУ Кітапханасы
  - C Ресей кітапханасы
  - D Қазақ Ұлттық кітапханасы
  - E Ресей медициналық сервері
8. Электрондық іздеу құралы болып табылады:
- A Тематические каталоги
  - B Библиотеки
  - C Книги
  - D Сборники рекомендаций

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-57/19 ( ) 32 беттің 27беті

Е Материалы конференций

1. Қандай ДМ сүзгілерін білесіз?
2. Интернетте ақпаратты іздеудің қандай ережелерін білесіз?
3. ДМ деректер базасын пайдаланудың қандай артықшылықтары бар?

№ 10 сабақ

1. Тақырыбы: Мета-анализ туралы ақпарат, кезеңдері, артықшылығы мен кемшілігі.

2. Мақсаты: Мета-анализ туралы ақпаратты талдау. Мета-анализдің артықшылығы мен кемшілігін түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

- Мета-анализ туралы ақпаратты түсіндіру
- Мета-анализдің кезеңдерін талдау
- Мета-анализдің артықшылығы мен кемшілігін үйрету.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Мета-анализ дегеніміз не?
- Мета-анализдің қандай кезеңдерін білесіз?
- Мета-анализдің артықшылығы
- Мета-анализдің кемшіліктері
- Мета-анализ жүргізу кезінде кездесетін қиындықтар

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:
Ауызша жауап

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау

7. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

Тесттер:

1. Мета анализдің ... кезеңі бар.

- a) 3
- b) 4
- c) 7
- d) 8
- e) 9

2. Мета –анализдің түрлері ... болады.

- a) кумулятивті, проспективті
- b) преспективті, ретроспективті
- c) кумулятивті, ретроспективті
- d) кумулятивті, прекумулятивті
- e) проспективті, прекумулятивті

3. Зерттеулер шолуына енгізілген, нәтижелерді қортындылау мақсатында жүйелі шолудың статистикалық әдістрін пайдалану бұл:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 28беті

- a. мета-анализ"
  - b. оқиға-бақылау" әдісі
  - c. биостатистика
  - d. жүйелі шолу
  - e. когортты әдіс
- 4 ..... проспективті зерттеу, ең жақсы түрмен, ауруды қоздыратын факторларды айқындайды.
- a. когортты
  - b. рандомизирілінген
  - c. мета-анализ
  - d. жүйелік шолу
  - e. "оқиға-бақылау"
5. Егер бірінші топта клиникалық нәтижесі қобырап кеткен науқастар болса, ал екінші топта популяция өкілдері болса, онда сөз.... туралы.
- a. жүйелі шолу
  - b. когортты
  - c. рандомизирілінген
  - d. мета-анализ
  - e. "оқиға-бақылау"
6. Жоспарланған сынақ мета-анализін өңдеу талпынысы бұл:
- a. проспективті мета-анализ
  - b. кумулятивті мета-анализ
  - c. жеке мәлімет мета-анализі
  - d. динамикалық мета-анализ
  - e. жүйелік мета-анализ
- a. 7.Мектеп жасындағы балаларда демікпенің таралушылығын анықтау үшін пайдаланылады
- b. көлденнең зерттеу
  - c. мета-анализ
  - d. оқиға-бақылау
  - e. рандомизирілінген зерттеу
  - f. когортты зерттеу
8. Жоспарлы сынақ мета анализін жасауға талпыныс жасау ол ... .
- a. проспективті мета-анализ
  - b. кумулятивті мета-анализ
  - c. жеке мәлімет мета-анализ
  - d. динамикалық мета-анализ
  - e. жүйелі мета-анализ
- 9 ..... науқас емінің нәтижесін зерттеуде негізделген.
- a. жеке мәлімет мета-анализі

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 29беті

- b. динамикалық мета анализ
  - c. жүйелік мета-анализ
  - d. биоанализ
  - e. кумулятивті мета-анализ
10. Зерттеудің дәлелділігінің дәрежелі иерархиясының C дәрежесі ... көрсетеді.
- a. нашар дәрежені (рандомизирлендеген зерттеулер жеке бақылаулар)
  - b. жоғарғы дәрежені (плацебомен жақсы жоспарланған, рандомизирленген бақылау зерттеулер)
  - c. қанағаттанарлық дәрежені (бақылау саны шектелген, мета анализдің мәліметтері)
  - d. тура дәлел жоқ (топтың келісілген өтініші, сарапшылардың пікірі) дәрежені
  - e. іс-әрекеттің зияны дәлелденген дәрежені

№ 11 сабақ

1. Тақырыбы: Проспективті және ретроспективті зерттеулер

2. Мақсаты: Проспективті және ретроспективті зерттеулер туралы түсіндіру. Бұл зерттеулерді жүргізу әдісін үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

- Білім алушылардың пропективті зерттеу әдісімен танысу
- Ретроспективтә зерттеу әдісін талдау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Проспективті зерттеу дегеніміз не?
- Ретроспективті зерттеулердегеніміз не?
- бұл зерттеулердің тиімділігі бар ма

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары: Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: ситуациялық тапсырманы талқылау

7. Әдебиет: соңғы бетті

қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Бақыланатын сынақтар, бұл зерттеудің ... түрі.

- a) проспективті
- b) ретроспективті
- c) көлденең
- d) перпендикулярлы
- e) рандомизирленген

2. Әр науқастың тексеруі тек бір мәрте болған зерттеуді ... деп атайды:

- a) cross-sectional.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 30беті

- b) longitudinal.
 c) Prospektive.
 d) Retrosective.
 e) rerspective.
3. Зерттеудің болмайтын құрылымының түрі бұл:
- a) тікзерттеу
 b) көлденең зерттеу
 c) бойлық зерттеу
 d) проспективті зерттеу
 e) ретроспективті зерттеу
4. Ретроспективті зерттеу – бұл ... .
- a) оқиға – бақылауды зерттеу
 b) мета-талдау
 c) когортті зерттеу
 d) әдебиеттерді шолу
 e) жүйелі шолу
5. Жүкті әйелдің темекі тартуының нәрестенің салмағына әсерін зерттеп білу үшін, акушер жүктілерді алғашқы келу кезінде сұрастырып, соңынан темекі тартатын және тартпайтын аналардан туылған нәрестелердің салмағын салыстырды. Бұл зерттеу:
- a) Проспективті
 b) | бақылаумен салыстыру типтегі
 c) | араласумен
 d) | дәлелді емес, өйткені темекі тарту туралы мәлімдеме объективті құралдармен тексерілмеген
 e) | дәлелді емес, өйткені жасанды түсік жағдайлары қоса алынған
6. Цефтриаксон қолданғаннан кейінгі интерстициальді нефриттің даму жиілігін зерттеп білу жоспарланды. Қай тексеру барынша нақты мәліметтер береді?
- a) | Проспективті когорты зерттеу
 b) | Тәуелсіз соқыр зерттеу
 c) | Рандомизирленген бақыланған зерттеу
 d) | Оқиғалар сериясы
 e) | Көлденең зерттеу
7. Егер нәтижелер сырқатнамалар бойынша бағаланса, ал бақылау қазіргі уақытта жүргізілсе, зерттеудің қай әдісі жүргізіліп отырғанын көрсетіңіз.
- a) | оқиға – бақылау зерттеуі (ретроспективті)
 b) | когорты зерттеу (проспективті)
 c) | көлденең зерттеу
 d) | оқиғалар сериясын немесе сипаттамалық зерттеу

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 31беті

е) | тарихи когортты зерттеу

8. Мерзімінен ерте босанудың дамуына жүкті әйелдердегі темекі тартудың әсерін зерттеп-білу үшін акушер-гинеколог темекі тартатын және тартпайтын әйелдерді бірінші келуінде және әрі қарай босанғанға дейін сұрастырды және бақылады. Зерттеу түрі:

- a) Проспективті
- b) Көлденең
- c) Оқиға бақылау
- d) Рандомизирленген бақыланған
- e) Ретроспективті

№ 12 сабақ

1. **Тақырыбы:** Клиникалық эпидемиологияның негізгі принциптері.

2. **Мақсаты:** Клиникалық эпидемиологияның негізгі қағидаларымен таныстыру. Клиникалық эпидемиологияда қолданылатын тәсілдерді үйрету. Зерттеудің ерекшеліктерін талдау.

3. **Оқыту міндеттері:**

- Клиникалық эпидемиологияның негізгі қағидаларын талдау
- зерттеудің нақтылығы мен дұрыстығын анықтауды үйрету
- зерттеудің қорытындысын жалпылау

4. **Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Клиникалық эпидемиологияның негізгі қағидалары қандай?
- популяция дегеніміз не?
- клиникалық нәтиже қалай бағаланады?
- клиникалық нәтижелердің түрлері
- сандық тәсіл не үшін қолданылады?
- клиникалық бақылаудың жүйелі қателерін атап шығыңыз

5. **Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу

6. **Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** ситуациялық тапырмаларды талқылау

7. **Әдебиет:**

Электрондық ресурстар, оның ішінде, бірақ олармен шектелмей: дерекқорлар, анимациялар, симуляторлар, кәсіби блогтар, веб-сайттар, басқа да электрондық анықтамалық материалдар (мысалы, бейне, аудио, дайджестер)

1. <http://lib.ukma.kz/repository/>
2. <http://rmebrk.kz/>
3. <https://aknurpress.kz/login>
4. <https://e-lib.skma.edu.kz/genres>
5. <http://www.elib.kz/>
6. <https://mbook.kz/ru/index/>

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 32беті

Электрондық басылымдар

1. Derbissalina G. Evidence - based medicine in questions and answers : guidance manual / Derbissalina G., A. Umbetzhanova, Zh. Bekbergenova. - Karagandy: AKNURpressIE, 2020. - 116 с Перевод заглавия: Доказательная медицина в догадках и ответах
2. Дәлелді мейіргерісінегіздері : оқу құралы / Ж. Б. Бекбергенова [т. б.]. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 163 б.

Әдебиет:

Негізгі:

1. Дәлелді мейіргер ісі негіздері [Мәтін] : оқу құралы / Ж. Б. Бекбергенова [т. б.]. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 163 б. с.
2. Основы доказательной сестринской практики [Текст] : учебное пособие / Ж. Б. Бекбергенова [и др.]. - Караганда : АҚНҰР, 2020. - 202 с
3. Калиева, Ш. С. Дәлелді медицина негіздері бойынша ақпаратты-дидактикалық жинақ [Мәтін] : оқу құралы / Ш. С. Калиева, Т. К. Сағадатова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚММУ. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 182 бет. С
4. Модернизация сестринского образования Казахстана [Текст] : сб. / К. Аяпов. - 2-е изд., перераб. - Алматы : New book, 2022. - 220 с.
5. Evidence - Based Medicine how to practice and teach : Textbook / S. E. Straus and other. - 4 th ed. - Edinburgh : Elsevier, 2019. - 324 с Перевод заглавия: Доказательная Медицина. Как практиковать и учить
6. Калиева Ш. С. Дәлелді медицина негіздері бойынша ақпаратты-дидактикалық жинақ : оқу құралы / Ш. С. Калиева, Т. К. Сағадатова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚММУ. - 2-ші бас. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2019. - 182 бет.
7. Сәрсенбаева Г. Ж. Дәлелді медицина негіздері : оқу құралы / Г. Ж. Сәрсенбаева. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 190 бет. с
8. Петров, В. И. Медицина, основанная на доказательствах [Текст] : учеб. пособие / В. И. Петров, С. В. Недогода. - ; Рек. Учеб.-методическим объед. по мед. и фарм. образованию вузов России. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 144 с.

Қосымша:

1. Derbissalina G. Evidence - based medicine in questions and answers : guidance manual / Derbissalina G., A. Umbetzhanova, Zh. Bekbergenova. - Karagandy: AKNURpressIE, 2020. - 116 с Перевод заглавия: Доказательная медицина в догадках и ответах
2. Дәлелді мейіргерісінегіздері : оқу құралы / Ж. Б. Бекбергенова [т. б.]. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 163 б.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-57/19 ( ) 32 беттің 33беті

3. Гринхальх, Т. Дәлелді медицина негіздері [Мәтін] :оқулық:
 аудармаағылшынтілінен / жауапты ред. Г. С. Кемелова ; қазақтіліне ауд.
 Т. К. Сағадатова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):

1. Клиникалық зерттеулердің әдістемесін жасайтын ғылым ... деп аталады.
  - a) клиникалық эпидемиология
  - b) фармацевтика
  - c) кибернетика
  - d) медицинская статистика
  - e) эпидемиология
2. Клиникалық эпидемиологияның мақсаты болып табылады:
  - a) клиникалық зерттеулердің эффективті әдісін жасау және пайдалану
  - b) инфекциялық ауруларды зерттеу
  - c) клиникалық бақылаудың статистикалық бағалау әдістерін жасау
  - d) жұқпалы аурулармен эпидемияны болдырмау
  - e) созылмалы ауруларды жою
3. Дәлелді медицинаның позициясымен дәрігер емнің әдісін ненің негізінде қабылдау керек:
  - a) рецензирленген журналдарың мақаласымен
  - b) ұжым тәжірибесімен
  - c) интернеттегі мәліметтермен
  - d) тәуелсіз мақалалармен
  - e) газет мақақалаларымен
4. 35 жасар ер кісі ағасының өлімі жайлы айтты. Ол бас миының аневризмасынан өлді. Қазір ол өзінің өмірі жайлы қорқады. Зерттеудің нақты әдісін ... анықтау.
  - a) Когортты
  - b) Горизонталды
  - c) Болған жағдайды бақылау
  - d) Пациенттің унифицирленген таңдауы
  - e) жеке зерттеулер
5. Дәлелді медицинада концепциялар үш жағдайда таралады, соның ішінде біріншісі :
  - a) мамандардың белгілі бір клиникалық жағдайдағы әрекетін сипаттап клиникалық ұсыныстарды өңдеу
  - b) рандомизирленген бақыланған зерттеулер жүйесін жаңарту
  - c) қорытындыны гипотеза және болжам түрінде қалыптастыру
  - d) тестілеу кезінде зерттелетін әртүрлі жағдайды анықтау

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы	044-57/19 ( )
Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 34беті

- е) клиникалық зерттеулердің эффективті әдісін жасау және пайдалану
6. Дәлелді медицинада концепциялар үш жағдайда таралады, соның ішінде екіншісі:
- клиникалық зерттеулердің эффективті әдісін жасау және пайдалану
  - рандомизирленген бақыланған зерттеулер жүйесін жанарту
  - мамандардың белгілі бір клиникалық жағдайдағы әрекетін сипаттап клиникалық ұсыныстарды өңдеу
  - қорытындыны гипотеза және болжам түрінде қалыптастыру
  - тестілеу кезінде зерттелетін әртүрлі жағдайды анықтау
7. Дәлел медицинасы ... бір бөлімі.
- медицинаның
  - социологияның
  - экономиканың
  - саясаттың
  - экологияның
8. Дәлел медицинасымен ... шұғылдану керек.
- практикада қолданатын және ғылыми тұрғыда интерпретация жүргізетін, клиникалық анализ жасайтын әрбір дәрігер
  - емдеу санаториалардағы жүргізетін медбике
  - анализдерге талдау жүргізетін әрбір лаборант
  - диспансерлік тіркеуге алатын дәрігер
  - емдеу профилактикасын жүргізетін дәрігер
9. Дәлелдік медицина ерекшеліктері:
- медицинаның бұл түрі жеке пациентті емдеуде істің, заттың пайдалылығын қолданылады
  - науқасты емдеудегі пайдасыз ғылыми тексерулермен ерекшелінеді
  - дәрігердің пациентке деген көзқарасының тікелей пайдасын дәледеумен ерекшелінеді
  - клиникалық бақылау әдісімен негізгі дұрыс анализдерді қамтумен ерекшеленеді
  - клиникалық бақылау әдісімен негізгі дұрыс диагноздарды қамтумен ерекшеленеді
10. Науқастарда қолдану үшін кең көлемді алынған дәлелдемелер, жалпылау, салыстыру болжамды ізденіс, дәлелге негізделген медицинаның бөлімі бұл ...
- дәлел медицинасы
  - клиникалық эпидемиология
  - медициналық деонтология
  - дәлел психологиясы
  - коммуникативті дағдылар

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН
MEDISINA
AKADEMIASY
«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN
MEDICAL
ACADEMY
АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы

Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар

044-57/19 ( )

32 беттің 35беті

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН
MEDISINA
AKADEMIASY
«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN
MEDICAL
ACADEMY
АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы

Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар

044-57/19 ( )

32 беттің 36беті